

Český
týdeník

Založen
roku 1968

Naše rodina

14. 8. 2018

Cena 34 Kč

Pro předplatitele 31 Kč

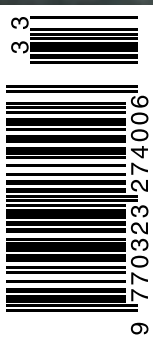
33

PRO PŘEDPLATITELE: KAŽDÝ TÝDEN JAKO PŘÍLOHA **TVpohoda**

S Petrou Dvořákovou nejen o psaní

Slovy lásku neuděláte

Není moc českých spisovatelek, které mají ve sbírce dvě prestižní ocenění – Magnesii Literu a Zlatou stuhu – současně za publicistické dílo pro dospělé i za knihu pro mládež. **Petra Dvořáková**, dvorní autorka nakladatelství Host, ve kterém vyšlo všech sedm jejích knih, mezi ně patří.

Petra Dvořáková očima
Kamily Šoltésové

Obdivuhodné na této drobné usměvavé prozaičce a scenáristce není jen její pracovní houževnatost, ale i způsob, jakým se vyrovnala s překážkami, které jí život postavil do cesty.

■ Kdy jste si začala pohrávat s myšlenkou, že byste mohla něco napsat?

Vůbec jsem neměla ambici psát a vlastně jsem nikdy nebyla ani velkou čtenářkou. Pracovala jsem jako zdravotní sestřička, hrozně mě to bavilo a myslela jsem si, že tohle povolání budu dělat celý život. Potom mi ale onemocněl syn, byli jsme velmi dlouho v nemocnici a já jsem tam, původně jen sama pro sebe, začala sbírat rozhovory s věřícími lidmi, kteří prožili něco těžkého. Jsem totiž také věřící a hledala jsem cestu, jak se vyrovnat se synovou nemocí... Pozorovala jsem ostatní, jak tomu čelí oni, a zapisovala si naše rozhovory. Když jich bylo asi dvacet, tak mě, ani nevím jak, napadlo, poslat ukázkou jednoho z nich do Reflexu. Oni text otiskli a napsali k němu, že těch rozhovorů mám víc, na základě čehož se mi ozval Martin Stöhr z nakladatelství Host, kterého jsem do té doby neznala, a nabídl mi, že mi ty rozhovory vydají. A tak to začalo... Vznikly Proměněné sny, za které jsem dostala Magnesii Literu.

■ Jaký pro vás má to ocenění význam?

Vpadla jsem díky němu rovnýma nohama do intelektuálního světa a byla to opravdu velká životní změna. Současně to bylo skvělé, protože takové ocenění přece jen trochu otevírá dveře a přináší zajímavé pracovní možnosti. Magnesia Litera má čestné místo v mé knihovně.

■ Máte se psaním spojené nějaké rituály? Kde a jak se vám dobře píše?

Pracuji doma ve Znojmě a jsem poměrně rigidní v tom, že vstávám každý den v 5:30, dám si kafe a hned potom jdu pracovat. Když píšu knihu, klidně pracuji do jedenácti v noci, to pak mívám z psaní i bolavé klouby na prstech. Takové tempo jsem ale schopná vydržet tak tři týdny. Když ale kromě knihy pracuji i na scénářích pro televizi, tak většinou dopoledne píšu scénáře a odpoledne rukopis. Často pracuji i o víkendech, ale psaní je současně i můj koníček, takže jsou to příjemně strávené soboty a neděle.

PETRA DVOŘÁKOVÁ (1977) je spisovatelka a scenáristka. Vystudovala střední zdravotnickou školu a absolvovala obor filozofie na FF MU. Do povědomí veřejnosti vstoupila svým debutem, knihou rozhovorů o víře *Proměněné sny*, za kterou v roce 2007 získala cenu Magnesia Litera v kategorii publicistika. O dva roky později jí vyšla druhá kniha *Já jsem hlad* — příběh o zápasu s mentální anorexií, hledání, cestě a návratu k ženské duši. V roce 2013 vydala svou první knihu určenou dětem *Julie mezi slovy*, za kterou získala ocenění Zlatá stuha v kategorii beletrie pro mládež a Cenu učitelů za přínos k rozvoji dětského čtenářství. Novinka *Flouk a Líla* z roku 2015 je jejím dalším titulem pro dětské čtenáře. Pro Český rozhlas připravila sérii rozhlasových pohádek a pro Českou televizi řadu scénářů k pořadům pro děti a mládež. Má dva dospělé syny a žije ve Znojme. (Zdroj: Host Brno)

■ Jak vypadá psaní románu v praxi? A jak to probíhalo například u *Dědiny*?

Konkrétně u *Dědiny*, mé nejnovější knížky, jsem se jednoho rána probudila, dostala nápad a začala okamžitě psát. Nepředcházela tomu žádná příprava, jednoduše jsem se pustila do psaní, a co jsem potřebovala, jsem si postupně dohledala. Málodky si kreslím síť vztahů, ale u této knihy jsem to udělala. (Pozn. redakce: původní Petřina kresba je obrázek na vnitřní straně obálky románu). První verzi rukopisu jsem měla hotovou s přestávkami za tři měsíce. Pak jsem to samozřejmě ještě dlouho upravovala, následně se to redigovalo... Začala jsem ji psát přesně před dvěma lety v létě a letos na jaře vyšla.

■ Co je podle vás na psaní románu nejtěžší?

Nejtěžší je najít si tu první vyprávěcí polohu. Bod, ze kterého budu vyprávět a jak. Pak je samozřejmě těžké uhlídat logiku, zajistit, aby někde nepadala nit... Příběh se mi v průběhu psaní vyvíjí pod rukama. Třeba u *Dědiny* jsem nevěděla, k čemu směřuji. Najednou jsem zjistila, že je pro mě vlastně strašně příjemné být na té dědině ve své vlastní fantazii. Celý příběh se mi odehrává před očima jako film, v obrazech, a já ho píšu. U *Sítí* jsem šla víc po tématu, *Dědina* byla vyloženě prožitek.

■ **Ve vaší poslední knize mě zaujala tato pasáž: Na dědině se časem zapomene na všechno, každou vodu časem přibije jiná ostuda. A na tu před ňou už nikdo nevzpomene. Ale to, co se dá závidět, to si lidi pamatují pořád. Člověk by si mohl říct, že na závist se může vykašlat. Jenže já vím, že nemůže. Závist je nejstrašnější lidská vlastnost, kořen všeho**

zlyho. A dyž si člověk myslí, že konečně zmizla, může si bejt jistej, že se jen přestěhovala vo kousek dál. Je pro vás lidská závist větší téma než jiné lidské vlastnosti?

Ani ne tak téma, považuji ji prostě za kořen toho zlého. Pro mě je to vlastně dost nepochopitelná lidská vlastnost, alespoň tedy v té prapůvodní definici: protože tenhle člověk má něco lepšího než já, přeji mu něco zlého, aby se už neměl tak dobře. Nikdy by mě nenapadlo takhle o druhých uvažovat. Přeju lidem dobré a sobě přeju mít se taky tak. Nerozumím, když někdo někomu opravdu dokáže přát nebo schválně dělat něco zlého. Proto jsou pro mě naprosto neúnosná témata jako holocaust... Když vám onemocní dítě, je to strašně utrpení, ale nikdo za to nemůže. Ale utrpení, které si lidé způsobují navzájem sami, jen tak, že se proto rozhodnou, to nepochopím. A s tou závistí je to vlastně podobné.

■ Sledujete komentáře a hodnocení čtenářů v Databázi knih nebo na ČBDB?

Někdy ano. Z některých si něco vezmu, z některých to nejde. Když například někdo napí-

še, že ho téma vesnice nezajímá a dává kvůli tomu knize špatné hodnocení, autor s tím nic nendělá. Obecně mě ale názory čtenářů zajímají, zvláště třeba když se opakuje nějaká připomínka vícekrát, může to být pro autora vodítko, že je někde text slabší a podobně.

■ Může podle vás spisovatel psát, aniž by se v jeho textech objevily autobiografické prvky?

Co všechno je autobiografický prvek? Občas si z toho dělám legraci, protože u knihy *Sítě* mi novináři měli tendenci podsouvat různé autobiografické prvky proto, že v jednom z těch tří příběhů vystupuje postava zdravotní sestřičky... Takže já občas v nadsázce říkám: V knize *Dědina* vystupuje řezník a já v životě snědla docela dost jitrnic – je to autobiografický prvek? Každý autor do svého textu vkládá nějakou zkušenost a své vidění světa.

■ Když tolik píšete, píšete si třeba i deník?

Píšu si deník už několik let.

Čtenáři Databáze knih *Dědina* v průměru hodnotí osmdesátí pěti procenty

Měla jsem tendenci si jej psát už jako dítě, ale nikdy jsem u toho nevydržela. Nepíšu si jej denně, ale třeba tak třikrát do měsíce ano. Píšu rukou a jsem levák, tak si to písmo asi dovedete představit...

■ Máte za sebou osobní zkušenost s anorexií, kterou jste zpracovala ve své knize *Já jsem hlad*. Jak se dnes díváte na to, co se děje kolem biatlonistky Gabriely Koukalové? Co na její knižní zpověď říkáte?

Já jsem tu knížku nečetla, jen

pár úryvků v tisku a viděla jsem ji jako hosta v DVTV. Nevím, jestli měla čistou anorexií, povaha toho jejího onemocnění, jak je prezentované, by spíš odpovídala bulimii. Anorexie a bulimie jsou hodně odlišné nemoci, i když to veřejnost často bere stejně. Mně ale Gabriela přijde především jako oběť nějakého marketingového nápadu, jehož důsledky ona, i vzhledem ke své nemoci, vůbec nemohla vyhodnotit. Mělo to tedy vyhodnotit alespoň její okolí, a bohužel to neudělalo.

■ A jak to vidíte jako člověk s obdobnou zkušeností, navíc bývalá zdravotnice?

Když onemocníte poruchou příjmu potravy, tak je nesmysl tvrdit, že příčinou je třeba trenér. Že on za to může. To je médii a bohužel často i odborníky podporovaný klam. Abyste onemocněla poruchou příjmu potravy, musí se semknout celá řada různých faktorů dohromady. Není to zdaleka to, že někdo udělá nějakou poznámku na konto vaší váhy. Základ je v nejbližších vztazích, v celkovém nastavení osobnosti, obvykle se to formuje od dětství, v rodině. Dítě je rodiči směřováno na výkon, na dokonalost, často má nesprávně nastavený vztah třeba s mámou. Spouštěčem anorexie klidně může být i pochvala za váhu ve smyslu: „Tys krásně zhubla.“ Taková poznámka může u disponovaného člověka spustit anorexií úplně stejně jako negativní poznámka trenéra. U zdravého člověka by to nikdy nemoc nespustilo. Neznám samozřejmě podrobně pozadí toho, co se kolem Gabriely Koukalové děje, ale říkám, že trenér nemůže být příčinou tohoto onemocnění, ten může být maximálně tím stisknutím

Autorka se svou novinkou – románem *Dědina* – objektivem Lucie Zajíčkové

Snímek ČTK ze slavnostního udílení cen Magnesia Litera

čudlíku. Ale kdyby to nebyl on, pravděpodobně to bude někdo jiný.

■ V rozhovorech, které jsem s vámi četla nebo viděla, jste byla vždy velmi otevřená. Stanovila jste si hranice, za něž nechcete zajít?

Já možná trošku klamu tělem. Vlastně vypadám hrozně otevřená, ale je spousta věcí, které vůbec na veřejnosti neukazuju. Snažím se v rozhovorech otevřeně hovořit o tématech, o nichž vím, že trápí i druhé lidi a mohlo by jim to třeba nějak pomoci.

■ Zmínila jste, že jste věřící. Vztah Čechů k církvi a k víře je obecně velmi neutrální – dá se říct, jak víra ovlivňuje váš život? Jakou v něm hraje roli?

Pro mě je víra strašně důležitá. Zásadní. Současně ale musím druhým dechem dodat, že je naprosto tragické, jaká neznalost ohledně náboženství u nás panuje. Máme tu až extrémní nevzdělanost, řada katolíků třeba vůbec nepřečetla Bibli, takže vlastně pořádně nevědí, čemu

Skleněná Magnesia Litera v levé horní policice knihovny

ČTENÁŘI O KNIHÁCH PETRY DVOŘÁKOVÉ

Proměněné sny (2006)

„Velice čtivá zamyšlení nad vztahem k Bohu, církvi, nad vlastními pocity, selháními, vítězstvími. Určitě doporučuji přečíst jak lidem nevěřícím, tak věřícím. Pro konzervativní věřící možná může být knížka místy těžko zkousnutelná, nicméně tyto rozhovory s lidmi o jejich životě s vírou na mě rozhodně nepůsobí tak, že by chtěly útočit na náboženství a církev. Chtějí se na ně podle mě jen podívat komplexněji, z různých úhlů pohledu, zkušeností obyčejných lidí, kteří se ocitli přímo uvnitř určitého společenství, hierarchie atp. A seznámit se s takovými bezprostředními upřímnými „svědectvími“ může být dle mého zajímavé a obohacující pro každého.“

Maratka

Julie mezi slovy (2013)

„Jsem velmi ráda, že jsem tuto knihu vytáhla své dceři z hromádky a četli jsme ji nakonec všichni společně večer před spaním. Petře Dvořákové se podařilo výborně zpracovat komplikovaná témata kolem rozchodu rodičů a vzniku „nové“ rodiny, ale také se dotkla zadlužení, alkoholismu a pocitu opuštění... to vše dětskýma očima. Pro mě to bylo místy hodně smutné čtení a slzy se mi draly do očí, ale takový je bohužel život. Rozhodně doporučuji a zařazuji autorku mezi velmi oblíbené.“

Dagmar7365

Já jsem hlad (2013)

„Strhující kniha, která mě vcucla svou bezprostředností a otevřeností. Jde až proti pudu sebezáchovy. Nastavuje čtenáři svoji duši do krve rozdrásanou. Velmi komplikovaný a slo-

žitý lidský osud jedné ženy, která hledá sebe sama, své místo v rodině, ve vztazích k mužům, k ženám. Její pocit hladu se projevuje na všech úrovních, citové, lidské, duchovní. Nasytit se v těchto oblastech není jednoduché pro nikoho z nás. Čím své hlady krmíme my?“

Bleska

Flouk a Líla:

Dobrodružství z mrakodrapu (2015)

„Krásný poučný příběh o kouzelném kocourovi a počítačové myšce, kteří spolu prožijí jedno malé dobrodružství ve velkém mrakodrapu. O tom, jak přátelství přes sociální sítě nemusí být reálné, a ti na druhé straně mohou mít špatné úmysly. Nádherně ilustrovaná kniha s většími písmeny pro školáčky. Možná bych jen zvolila dětem bližší prostředí.“

Dragell

Sítě (2016)

„Kam se hrabou všichni „sněhuláci“, „sovy“ či „svědkyně ohně“, tohle jsou pro mě příběhy skutečné hrůzy, až mrazí. A přitom tak obyčejné, všední, že v nich jde poznat sousedku, kamarádku, známou... sebe. Skvělá kniha, ke které se určitě ještě vrátím.“

Kyslikova

Každý má svou lajnu (2017)

„Pěkná knížka pro dospívající. O těžkém přechodu mezi dětstvím a dospělostí.“

Lencin

Dědina (2018)

„Cesta do hlubin duše obyvatel dědiny. Díky autorce za některé myšlenkové procesy a pohled na život z jiné stránky, než jej vidí člověk ve městě. Už trochu chápu, proč někteří volí tak, jak volí... :-“

MV111

mají věřit. Přitom četba Bible je základ. Spousta kněží ji zase nemají správně interpretovat. Navíc aby člověk dobře porozuměl katolickému učení, měl by mít i určitý filozofický rozhled. Nechci být tvrdá, ale někdy v kostelích z úst kněží slyšíme opravdu zoufalé věci. Jenže oni za to mnohdy vlastně ani nemohou. Řada z toho je bohužel pořád ještě důsledkem totality. Možná by někdy úplně stačilo při mši místo kázání přečíst výklady církevních otců – to je vlastně výklad filozoficko-náboženských souvislostí tím nejjednodušším způsobem.

■ V rozhovoru pro DTV z vašich úst zaznělo: Pro víru je podstatná lidskost. V jakém slova smyslu?

V tom úplně nejobyčejnějším. Nemusíte nikde vykládat, že jste věřící... Když budete laskaví, budete se chovat normálně, používat zdravý rozum, tak tím svému okolí předáváte to nejlepší svědectví o Bohu. Někým mluvením o Bohu lidem stejně nic skutečného neřeknete. Slovy lásku neuděláte.

■ Lidé, kterým se možná za život nestala ani třetina toho,

co vám, často berou antidepresiva, litují se, nadávají na osud... Vy jste to mnohdy neměla jednoduché, což se dá zjistit v každém druhém rozhovoru na internetu, přitom z vás cítím sílu i štěstí. Jak to děláte?

Víte, když se člověku stane nějaká tragédie, musí to prostě nějak přežít. Základem je vidět, že i když něco třeba ztrácíme, tak nám toho pořád ještě dost zbývá. Důležitou roli samozřejmě hraje i čas. Osobně nejsem úplně příznivcem pozitivního myšlení za každou cenu. Člověk by si měl připustit i negativní emoce ve smyslu, teď je to těžké a hrozně to bolí a je to zlé a mám žal. Je přece absurdní, když vám třeba někdo umře a druhý vám radí: „Už nebreč a běž si zabruslit, to tě přivede na jiné myšlenky.“ Člověk přece má plakat, když je mu těžko. Když si zakazujete v bolestné situaci plakat a prožívat žal, vzniká tím sebelež a člověk se nemá šanci se situací vyrovnat. Opravdově přiznaný a prožitý žal vám pomůže z něj vyjít. V životě nejde vždy pozitivně myslet, ale i v té nejtěžší životní situaci a žalu můžete na spoustu věcí kolem sebe myslet s láskou.

■ Často hovoříte o svých přátelích – podle jakých osobnostních rysů jste se našli? Co vás spojuje?

Všechno to jsou otevřená a komunikativní osobnosti. Jinak jsou mí přátelé dost různí, ale řekla bych, že je pojí, že to jsou vždy silné osobnosti, nebojí se odlišovat. A všichni do jednoho jsou tolerantní k mé vnitřní extravaganci.

■ Máte dva dospělé syny. Pamatujete si, jakou jste jim dala naposledy mateřskou radu?

Mateřské rady bych rozdávala pořád (smích). Ale starší syn má dvacet, mladší osmáct a já se zařekla, že od plnoletosti už neprikazuji, ale jen doporučuji. Komunikujeme spolu na takové přátelské vlně, navíc oni už fakt mají rozum, takže se s nimi dá domluvit... Až si říkám, že na to, že jsem v životě dost věcí zpackala, máme opravdu velmi hezké vztahy a držíme při sobě. Jejich dospělost je pro mě nová situace, učím se respektovat, že už si žijí svůj život. Ale vždycky si říkám, že je to vlastně štěstí, když člověk vidí, že jeho děti dorostly dospělosti bez nějakého velkého průšvihů.

Monika Valentová

Foto: archiv nakladatelství Host